

**PRAKTISCHE HANDVATTEN
VOOR VRIJWILLIGERS
IN DE WELZIJNSDOMEINEN**

**OMGAAN MET
VERTROUWELIJKE
INFORMATIE EN
BEROEPSGEHEIM
DOOR VRIJWILLIGERS**

INHOUD

Doelstellingen	3
Algemeen kader	4
Wat komt verder aan bod	5
Discretie	6
Beroepsgeheim	7
Schending	10
Uitzonderingen	11
Uitzonderingen Samenwerking	13
Delen van informatie	15
Omgaan met vertrouwelijke informatie	16
Zorg voor de zorgenden	21

DOELSTELLINGEN

- **Basisbegrippen en regels**
- **Inzicht in eigen houding en handelen**
- **Om kunnen gaan met verschillende situaties**

ALGEMEEN KADER

- **Enkele situaties**

- Welke informatie is vertrouwelijk?
- Welke niet?
- Criteria
  - Manier waarop je info krijgt
  - Algemeen bekende informatie

- **Enkele conclusies**

- Alles is vertrouwelijk
- Manier waarop je info krijgt speelt geen rol
- Context is belangrijk

WAT KOMT VERDER AAN BOD?

- **Wat zegt het recht hierover?**
- **Welke informatie kan en mag men delen?**
- **Hoe omgaan met vertrouwelijke informatie?**
- **Afspraken**

DISCRETIE

- **Bij het uitoefenen van je werk als vrijwilliger geen informatie doorgeven aan wie daar geen recht op heeft**
- **Belang van de organisatie**
- **Contract tussen vrijwilliger en organisatie**
- **Clïënt of patiënt moet geen informatie geven om geholpen te worden**

BEROEPSGEHEIM

- **Wet betreffende de rechten van vrijwilligers van 19 juli 2006**
- **Art. 458 van het Strafwetboek**

Geneesheren, heelkundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij in rechte geroepen worden om in rechte of voor een parlementaire onderzoekscommissie getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet hen verplicht geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro.

BEROEPSGEHEIM

- **Twee belangen**
  - Individueel belang
  - Maatschappelijk belang
- **Wie**
  - Beroepen
  - Invulling door rechtspraak
  - Vrijwilligers = staat
  - Taak als noodzakelijke vertrouwensfiguur
  - Georganiseerd verband
  - Regelgeving in bepaalde sectoren

BEROEPSGEHEIM

- **Wat**
  - Alle informatie
  - Niet alleen verteld, maar ook zelf vaststellen of uit dossier halen
  - Info uit gesprek met familieleden of omgeving, ook buiten de organisatie

SCHENDING

- **Opzettelijk bekend maken**
  - Geen nalatigheid
  - Geen onzorgvuldigheid
- **Manier waarop speelt geen rol**
  - E-mail
  - Vertellen
  - Bevestigend knikken
  - ...

UITZONDERINGEN

- **In deze situatie 'moet' je het beroepsgeheim doorbreken**

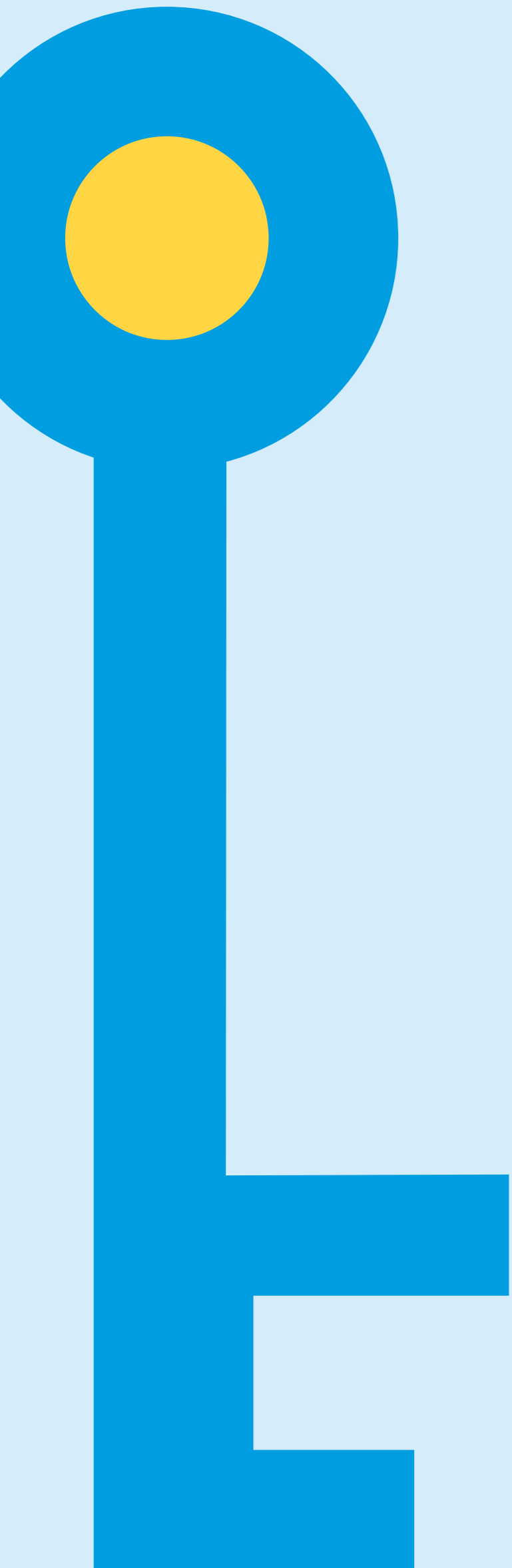
Je hebt als 'burger' steeds hulpverleningsplicht. Dit is de plicht om hulp te verlenen aan iemand die in groot gevaar is. Doe je dit niet spreekt men van '**Schuldig verzuim**'

- Zelf vastgestelde feiten
- Beschreven door anderen
- Inspanning telt, niet resultaat
- Hulp inroepen is ook goed

UITZONDERINGEN

- **In deze situatie 'mag' je het beroepsgeheim doorbreken**
  - Een acuut gevaar dreigt (niet verleden of toekomst) Hoogste belang = fysieke integriteit (iemand niet fysiek schenden)
  - Getuige van een misdrijf: openbare veiligheid, tegen personen of eigendom = ondergeschikt aan beroepsgeheim
  - Je wordt opgeroepen als **getuige** voor een rechter
  - Aangifte van strafbare feiten waar de **cliënt slachtoffer** van is
  - Als je **jezelf** moet **verdedigen**
  - Ingeval van **mishandeling** en seksuele misdrijven ten aanzien van **minderjarigen**

UITZONDERINGEN SAMENWERKING

- **Gedeeld beroepsgeheim**

- Cliënt is geïnformeerd
- Noodzakelijke gegevens
- In het belang van de (hulpverlening) aan de cliënt
- Allen gebonden door beroepsgeheim

- **Gezamenlijk beroepsgeheim**

- Werken in teamverband
- Relevante gegevens
- Allen gebonden door het beroepsgeheim
- Samen bespreken van een situatie – leidt tot een beter zicht op situatie

UITZONDERINGEN SAMENWERKING

- **Toestemming van de cliënt**
  - Voorafgaandelijk
  - Specifiek
  - Vrij
  - Uitdrukkelijk
  - Geïnformeerd

DELEN VAN INFORMATIE

- **Informatie geven**
  - Welke informatie
  - Onder welke voorwaarden
- **Informatie krijgen**
  - Gedeeld of gezamenlijk beroepsgeheim
  - Toestemming
- **Afwegen van verschillende belangen**

OMGAAN MET VERTROUWELIJKE INFORMATIE

- **Vertrouwen**
  - Betekenis van de informatie voor de betrokkene
  - Eigen grens is niet die van de ander

OMGAAN MET VERTROUWELIJKE INFORMATIE

- **Zorgvuldigheid**
  - **Waarom?**
    - Doel
    - Belang
    - Cliënt centraal
  - **Wie?**
    - Betrokkene zelf = voorkeur
    - Betrokkenheid van de ontvanger
    - Draagkracht van de ontvanger
    - Wie kent de ontvanger het beste

OMGAAN MET VERTROUWELIJKE INFORMATIE

Zorgvuldigheid

- Wat?
  - Nodig om hulp te kunnen bieden
  - Kans op vervorming
- Hoe?
  - Anderen aanwezig
  - Wordt de info opgenomen in dossier
  - Wat is het doel voor de ontvanger
  - Wat kan er verder nog met de informatie gebeuren

OMGAAN MET VERTROUWELIJKE INFORMATIE

- **Overleg**
  - Eigen verantwoordelijkheid
    - Ondersteunen en motiveren cliënt
    - Zelf ondersteuning en overleg vragen
  - Verantwoordelijkheid ten aanzien van de ander
    - Cliënt leeft niet op een eiland
    - Motiveren en steunen voor het delen van informatie
    - Gesprek aangaan over het omgaan met vertrouwelijke informatie

OMGAAN MET VERTROUWELIJKE INFORMATIE

- **Overleg**
  - Verantwoordelijkheid ten aanzien van de samenleving
    - Goede communicatie
    - Efficiënte en effectieve hulp- en dienstverlening

ZORG VOOR DE ZORGENDEN

- Duidelijke en gedragen visie
- Bereikbaarheid van een professionele medewerker
- Uitwisseling van informatie

